

LANDSKAPSLAG

om ändring av vattenlagen för landskapet Åland

Föredragen för Republikens President den 24 november 2023

Utfärdad i Mariehamn den 30 november 2023

I enlighet med lagtingets beslut¹ ändras 5 kap. 3 §, 7 kap. 1 § och 4 § 1 mom. c och d punkterna, 6 § d och e punkterna och 9 § 1 mom., 9 kap. 9 §, 10 kap. 1 § 1 mom. och 11 kap. 1 § 1 mom. vattenlagen (1996:61) för landskapet Åland, sådana 10 kap. 1 § 1 mom. och 11 kap. 1 § 1 mom. lyder i landskapslagen 2008/125, samt

fogas till 3 kap. en ny 8a §, till 5 kap. en ny 3a §, till 7 kap. 4 § 1 mom. en ny e punkt, till 6 § en ny f punkt och en ny 6a §, till 10 kap. en ny 3a § och till 12 kap. nya 2a och 2b §§ som följer:

3 kap.

Förfogande över annans egendom

8a §

Inrättande och indragning av farled

Landskapsregeringen kan för den lokala sjötrafiken inrätta eller ändra en farled om det bedöms vara väsentligt för att tillgodose ett allmänt intresse. Besvär över landskapsregeringens beslut om inrättande eller ändring av en sådan farled utgör inte hinder för att det verkställs, om inte besvärmyndigheten vid prövning av beslutets laglighet beslutar annat.

Landskapsregeringen kan dra in en för den lokala sjötrafiken inrättad farled om den inte bedöms vara väsentlig för att tillgodose ett allmänt intresse.

Innan ett beslut enligt 1 och 2 mom. fattas ska ett förslag under minst trettio dagar ha varit utställt på landskapsregeringens webbplats, efter att ett meddelande om detta har publicerats på landskapsregeringens elektroniska anslagstavla. Under utställningstiden kan synpunkter skriftligen framföras på förslaget.

Ett meddelande om landskapsregeringens beslut enligt 1 och 2 mom. ska genom offentlig delgivning publiceras på landskapsregeringens elektroniska anslagstavla enligt vad som föreskrivs i förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland. Beslutet och handlingarna ska vara tillgängliga på landskapsregeringens webbplats under den tid meddelandet är publicerat på landskapsregeringens elektroniska anslagstavla.

Landskapsregeringen kan i landskapsförordning besluta närmare om förfarandet vid inrättande av en farled enligt 1 mom. och indragning av en farled enligt 2 mom.

5 kap.

Bestämmelser om vattenkvalitet

3 §

Vattenskyddsområde

Landskapsregeringen ska fastställa ett vattenskyddsområde för att skydda en vattenförekomst eller en del av en vattenförekomst som används eller kan antas komma att användas för vattentäkt av hushållsvatten. Landskapsregeringen kan i andra fall för att skydda en vattenförekomst, eller en del av en vattenförekomst, besluta att ett avgränsat område ska utgöra ett vattenskyddsområde, för att hindra förorening av vatten, trygga fiskbeståndet eller för att bevara skyddsvärda arter, biotoper eller andra särskilda naturvärden.

Ett vattenskyddsområde får inte ges större omfattning än vad som behövs för att tillgodose dess syfte.

En ansökan om att inrätta ett vattenskyddsområde kan göras av berörd verksamhets-

¹ LF nr 33/2022-2023

SMU bet. nr 13/2022-2023

utövare, myndighet eller annan part vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av ett sådant beslut.

Landskapsregeringen kan bestämma att ett beslut att inrätta ett vattenskyddsområde ska efterlevas trots eventuellt besvär. Vid inrättande av ett vattenskyddsområde ska i tillämpliga delar iakttas vad som i 14 kap. föreskrivs om vattenförrättning.

3a §

Skyddsföreskrifter för vattenskyddsområde

I ett beslut om att inrätta ett vattenskyddsområde ska det intas skyddsföreskrifter för vattenskyddsområdet med bestämmelser om förbud och begränsningar för områdets användning, samt om tillståndsplikt för verksamheter i området om det är nödvändigt för att uppnå och bevara ändamålet med vattenskyddsområdet.

Innan skyddsföreskrifter för ett vattenskyddsområde fastställs ska ett förslag till skyddsföreskrifter under minst trettio dagar ha varit utställt på landskapsregeringens webbplats, efter att ett meddelande om detta har publicerats på landskapsregeringens elektroniska anslagstavla. Under utställningstiden kan synpunkter skriftligen framföras på förslaget.

I 7 kap. finns bestämmelser om ersättning för förlust av förmån till följd av skyddsföreskrifter i ett vattenskyddsområde.

Landskapsregeringen kan ge tillstånd till en viss åtgärd eller verksamhet inom ett vattenskyddsområde om det är utrett att detta kan ske utan risk för försämring av vattenkvaliteten.

7 kap.

Ersättning och inlösen

1 §

Inledande bestämmelser

Skada eller annan olägenhet som uppstår till följd av vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet, som utgörs av ändrad vattenkvalitet eller är en följd av sådan effekt, ska ersättas eller inlösas i den omfattning och under de förutsättningar som gäller enligt bestämmelserna i detta kapitel. Samma gäller skada eller annan olägenhet till följd av utnyttjande av rätt enligt 3 kap. att ta i anspråk eller på andra sätt förfoga över eller påverka annans egendom eller för skyddsföreskrifterna i vattenskyddsområde som inrättas enligt 5 kap. 3 §.

4 §

Skadegrunder

Ersättning ska betalas för en inte obetydlig skada eller olägenhet på människors hälsa och på egendom om skadan eller olägenheten beror på

.....
 c) förekomsten av anläggning, vatten- eller avloppsledning, andra anordningar eller diken som orsakar skada eller olägenhet som anges i b punkten,

d) vattenfarlig verksamhet eller

e) skyddsföreskrifter för vattenskyddsområde som inrättats enligt 5 kap. 3 §.

6 §

Skada som ersätts

Ersättning vid skada enligt 4 § ska betalas för

.....
 d) hindrande eller avsevärt försvärande av möjligheterna att på annan grund än äganderätt eller annan särskild rätt nyttja ett vattenområde eller dess strand för yrkesmässigt fiske eller annat viktigt lovligt ändamål,

e) förlust som orsakas av avbrott i rörelse om avbrottet har samband med sådan skada som enligt a - d punkten är ersättningsgill samt för

f) förlust som uppkommer till följd av att ett vattenskyddsområde inrättats, varvid ersättningen fastställs i beslutet om inrättande av vattenskyddsområdet efter yrkande av den skadelidande parten.

6a §

Ersättningsansvar vid inrättande av skyddsområde

För ersättning för förlust av förmån på grund av skyddsföreskrifter för att ett vattenskyddsområde har inrättats enligt 5 kap. 3 §, ansvarar den som mot betalning distribuerar hushållsvatten från ett vattenverk inom vattenskyddsområdet. Om flera samtidigt mot betalning distribuerar hushållsvatten inom samma vattenskyddsområde svarar de solidariskt för ersättningen.

Om landskapsregeringen i andra fall än de som avses i 1 mom. inrättar ett vattenskyddsområde svarar landskapet för den ersättning till dem som orsakas förlust.

9 §

Skada orsakad av farleds inrättande

För nyttjande av vattenområde som farled enligt 3 kap. 7, 8 och 8a §§ ska ersättning inte betalas om inte annat gäller enligt 2 mom.

9 kap. Straffbestämmelser

9 § *Brott mot bestämmelse för vattenskyddsområde*

Den som uppsåtligen eller av vårdslöshet utövar vattenfarlig verksamhet som strider mot bestämmelser för vattenskyddsområde eller mot av landskapsregeringen utfärdade bestämmelser enligt 5 kap. 3a § döms för brott mot bestämmelse för vattenskyddsområde till böter eller fängelse i högst två år.

10 kap. Dikning

1 § *Dikning*

Med iakttagande av vad som i denna lag stadgas om tillstånd, miljögranskning, försiktighetsmått och skyddsföreskrifter i ett beslut att inrätta ett skyddsområde samt med iakttagande av med stöd av lagen utfärdade kvalitetsnormer, får dikning enligt detta kapitel utföras om det behövs för att erhålla en ändamålsenlig avvattning av mark.

3a § *Begränsning av rätten till dikning och skydd för fiskens lek och fiskbeståndet*

I ett vattenskyddsområde kan dikning med nya öppna diken förbjudas eller begränsas genom skyddsföreskrifter i beslutet att inrätta skyddsområdet.

Om ett dike är viktigt för fiskens lek och fiskbeståndet ska den eller de som har nytta av diket vid underhåll av det sträva efter att orsaka minsta skada eller olägenhet för fiskens lek och fiskbeståndet. I landskapslagen (1956:39) om fiske i landskapet Åland finns särskilda bestämmelser om skydd för fiskens vandring och lek.

11 kap. Avlopp

1 § *Avledande av avloppsvatten*

Med iakttagande av vad som i denna lag stadgas om tillstånd, miljögranskning och försiktighetsmått samt med iakttagande av med stöd av lagen utfärdade kvalitetsnormer, får avloppsvatten avledas enligt detta kapitel. Avloppsvatten får inte ledas till sötvatten som används som vattentäkt.

12 kap. Vattentäkt

2a § *Begränsning och fördelning av vattenuttag i undantagsfall*

Tillsynsmyndigheten kan tillfälligt tillåta, begränsa eller förbjuda uttag av vatten, om det på grund av vattenbrist finns en överhängande risk att samhällets vattenförsörjning äventyras. Förlust av förmån för tredje part ersätts enligt bestämmelserna i 7 kap.

2b § *Undantagsregel om vattentäkt för samhällets behov*

Den som i stöd av tillstånd tar vatten för samhällets vattenförsörjning, har rätt att för avvärjande eller hindrande av överhängande skada på samhällets funktionalitet, tillfälligt avvika från bestämmelserna i tillståndet. Sådana avvikelser ska meddelas tillsynsmyndigheten utan dröjsmål. Förlust av förmån ersätts enligt bestämmelserna i 7 kap.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

Mariehamn den 30 november 2023

VERONICA THÖRNROOS
lantråd

Christian Wikström
föredragande minister

